

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การอธิบายคุณค่า
เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง

ครูผู้สอน ครูชลรัถย์ คงกำเนียด

ทบทวนความรู้...จับคู่คำศัพท์

ตะคอก

หลู่

ดูถูก, ไม่นับถือ

ชีวหา

พิเคราะห์

พิจารณาอย่างถี่ถ้วน

พิเคราะห์

ชีวหา

สิ้น (อวัยวะของคน)

หลู่

อ้ออึ้ง

ตั้งถิ่น, เอิกเกริก

อ้ออึ้ง

ตะคอก

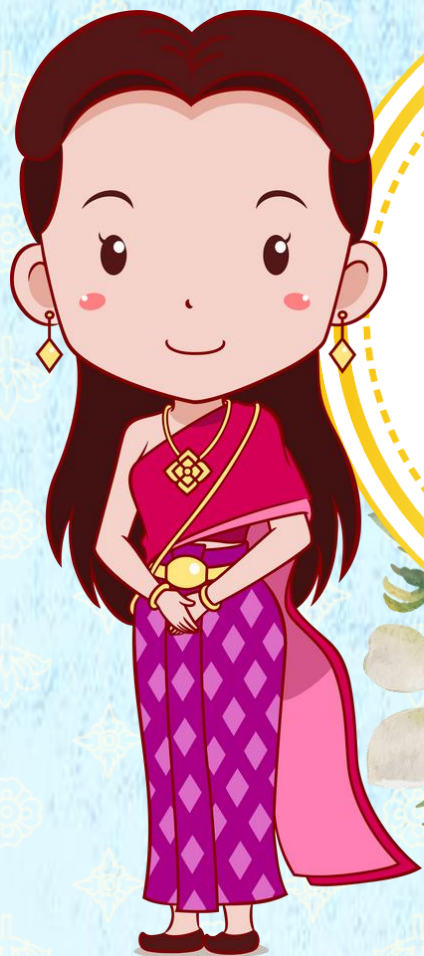
ตวาด, ชูเสียงดัง

คำถาม ?

นักเรียนคิดว่า

ทุกคนมีคุณค่าในตัวเอง

หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

ทุกคนล้วนมีคุณค่าในตัวเอง
ต่างมีศักดิ์ศรีความเป็นคนเท่ากัน
เราสามารถสร้างคุณค่าให้ตนเองได้
เช่น “คิดดี พูดดี ทำดี”

คำถาม ?

ถ้าทุกคนยึดคำสอน
ของเรื่อง สุภาสิตสอนหญิง
จะส่งผลอย่างไร

คำตอบ

ส่งผลให้สังคมนั้นมีแต่คนดี

เกิดความเรียบร้อย สงบสุข ร่มเย็น

ประเทศชาติก็จะพัฒนาได้รวดเร็ว

และลดความขัดแย้งในสังคม

วิเคราะห์สภาวะจิตสอนหญิง

“ สภาวะจิตสอนหญิงที่นักเรียนได้อ่าน เป็นเรื่องที่มีคุณค่าต่อตัวเราเป็นอย่างยิ่ง เพราะคำสอนและข้อคิดต่าง ๆ จะส่งผลให้เรามีความเจริญทางกาย วาจา ใจ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข ”

วิเคราะห์สุภาชิตสอนหญิง

“ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรง-
ราชานุภาพ ทรงสันนิษฐานว่า “สุนทรภู่” เป็นผู้แต่ง
แต่มีผู้อื่นสันนิษฐานว่า อาจไม่ใช่สุนทรภู่ เพราะกวีที่
มีนามว่า “ภู่” นั้นมีหลายคน จึงไม่อาจสรุปแน่ชัด ”

การอธิบายคุณค่า

เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอก หลักการอธิบายคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้
๒. เขียนอธิบายคุณค่าของเรื่อง สุภาชิตสอนหญิง ได้
๓. บอกแนวทางการนำคุณค่าและข้อคิดไปปรับใช้ได้

คำถามชวนคิด ?

คำถาม : การอธิบายคุณค่า
เรื่อง “สุภาษิตสอนหญิง”
จะต้องอธิบายอย่างไร

คำตอบ : อธิบายคุณค่าของ
เรื่องให้ครบทั้ง ๔ ด้าน โดย
อธิบายให้เข้าใจอย่างละเอียด

คุณค่าของวรรณคดีไทย

๑. คุณค่าด้านเนื้อหา

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

๔. คุณค่าด้านการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๑. คุณค่าด้านเนื้อหา

คือ สารประโยชน์หรือคุณค่าที่ได้จากเนื้อเรื่อง เช่น จุดมุ่งหมาย แนวคิด ความรู้ ความคิด ข้อคิด คำสอน คติเตือนใจ ซึ่งทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปปรับใช้ได้

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

คือ ศิลปะในการประพันธ์และความงามทางภาษา เป็นการใช้คำให้เกิดความงามด้านต่าง ๆ เช่น การเล่นคำซ้ำ การเล่นเสียง การใช้คำไวพจน์ การใช้โวหาร

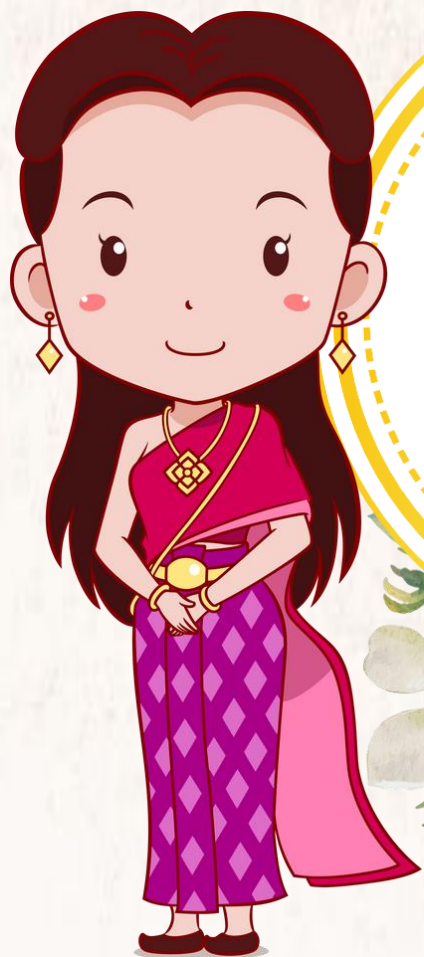
๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

คือ ลักษณะเรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตหรือสภาพสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม การเมือง ประวัติศาสตร์ และการดำเนินชีวิต

๔. คุณค่าด้านการนำไปใช้

คือ ผู้อ่านสามารถนำข้อคิดหรือแนวคิดจากวรรณคดีที่อ่านไปปรับประยุกต์ใช้ หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

หลักการอธิบายคุณค่า
ของเรื่องที่อ่าน

๖. สรุปข้อคิดและการนำไป
ปรับใช้ในชีวิตจริง

๑. ศึกษาวรรณคดีเรื่องนั้น
ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

๕. เขียนอธิบายคุณค่า
อย่างละเอียด

หลักการวิเคราะห์คุณค่า
ของวรรณคดีไทย

๒. วิเคราะห์ลักษณะ
ของคำประพันธ์

๔. วิเคราะห์คุณค่าทั้งสี่ด้าน
ให้ถูกต้องและครบถ้วน

๓. วิเคราะห์แนวคิดหรือ
จุดมุ่งหมายของเรื่อง

กิจกรรม

วิเคราะห์คุณค่า

ค้นหาข้อคิด

คุณค่าด้านเนื้อหา

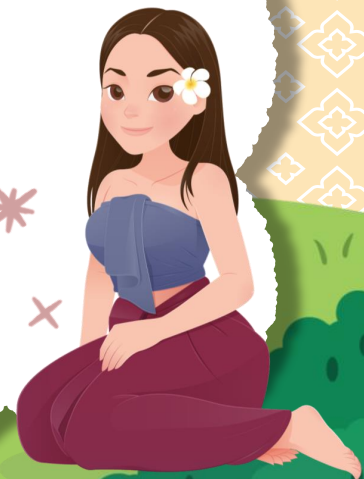
จะนุ่งห่มดูพอสมศักดิ์สงวน
จะผัดหน้าทาแป้งแต่งอินทรีย์

ให้สมควรรับพักรตร์ตามศักดิ์ศรี
ดูฉวีผิวเนื้ออย่าเหลือเกิน

สอนเกี่ยวกับเรื่อง **การแต่งกาย**

เป็นคุณค่า **ด้านเนื้อหา**

อธิบายได้ว่า **เนื้อหาให้ข้อคิดเรื่อง การแต่งกายที่เหมาะสม
กับฐานะตนเอง ไม่แต่งเกินงาม และควรเลือกเสื้อผ้าให้เหมาะสม**

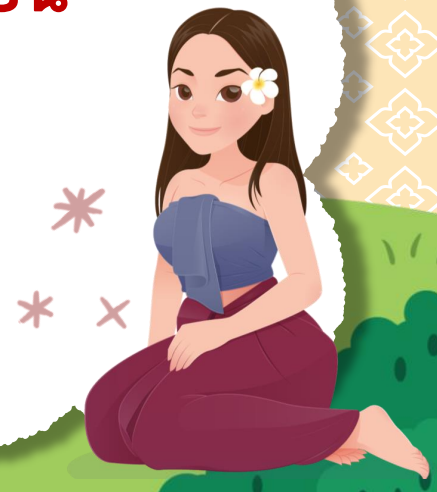
มีสิ่งพึงประจบให้ครบบาท อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์
จงมั่งน้อยกินน้อยค่อยบรรจง อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน

สอนเกี่ยวกับเรื่อง การประหยัดอดออม (ความพอเพียง)

เป็นคุณค่า ด้านเนื้อหา

อธิบายได้ว่า การประหยัดเป็นค่านิยมอย่างหนึ่งที่มักสอน

ให้หญิงไทยอย่าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย เพราะจะลำบากในอนาคต

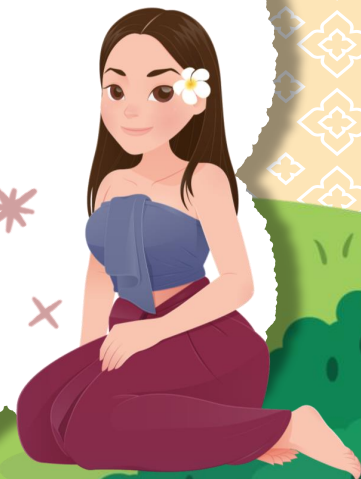

ถ้ามันทำอะไรให้ตลอด
เขมันซะมักรักงานการของตน

อย่าทิ้งทอดทิ้งไปไม่เป็นผล
อย่าชุกชนคบเพื่อนโพล่เชื่อนแซ

สอนเกี่ยวกับเรื่อง **การทำงานและการคบเพื่อน**
เป็นคุณค่า **ด้านเนื้อหา**

อธิบายได้ว่า **เนื้อหาให้ข้อคิดเรื่อง การทำงาน ควรตั้งใจ**
ทำให้เสร็จเรียบร้อย อย่าทอดทิ้งหน้าที่ และให้คบเพื่อนที่ดี

จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น
ไม่ควรพูดอ้ออิงขึ้นมึงกู

อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู
คนจะหลู่ล่วงลามไม่ขามใจ

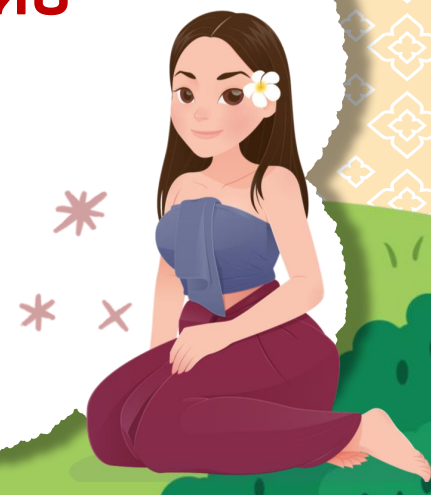
สอนเกี่ยวกับเรื่อง
เป็นคุณค่า

การพูด (ไม่ควรพูดจาหยาบค้าย)
ด้านเนื้อหา

อธิบายได้ว่า

เนื้อหาให้ข้อคิดเรื่อง การพูดจาที่ไพเราะโดย

ไม่พูดตวาดหรือพูดคำหยาบ มิฉะนั้นคนจะไม่เคารพนับถือ

เป็นมนุษย์สุคนิยมเพียงลมปาก
จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวหา
แม้้นพูดดีมีคนเขาเมตตา
จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้เหมาะสมความ

สอนเกี่ยวกับเรื่อง **การพูด**
เป็นคุณค่า **ด้านเนื้อหา**
อธิบายได้ว่า **ให้ข้อคิดในเรื่อง การพูดจา หากพูดจาดี
ก็จะมีคนเมตตา เพราะฉะนั้นต้องคิดให้รอบคอบก่อนพูด**

เมื่อเหนื่อยอ่อนนอนหลับอยู่กับบ้าน
อย่าเที่ยวพลาญพุดผลอประจ้อประแจ
อะไรฉาวกราวกรียวอย่าเหลียวแล
ฟังให้แน่นเนื้อความค่อยถามกัน

สอนเกี่ยวกับเรื่อง **การพูดและการฟัง**

เป็นคุณค่า **ด้านเนื้อหา**

อธิบายได้ว่า **ให้ข้อคิดเรื่อง การพูดจา โดยไม่พูดจ้อเลาะ
ไปเรื่อยเปื่อย และหากจะฟังอะไรก็ควรฟังให้ดีก่อนเชื่อ**

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

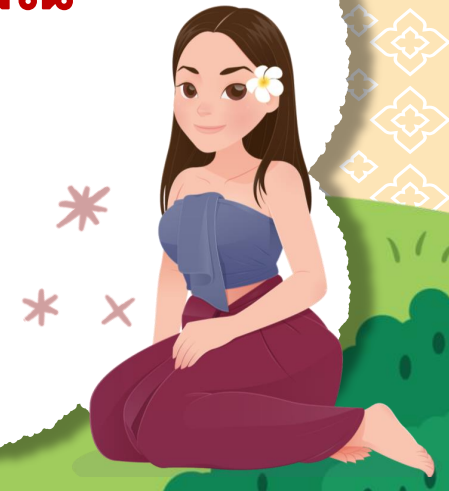
เป็นสาวสวยน่ารักสะอาด ก็หมายมาดเหมือนมณีอันมีค่า
แม้แต่กร้าวรานร่อยถอยราคา จะพลอยพาหอมหายจากกายนาง

สอนเกี่ยวกับเรื่อง **คุณค่าของผู้หญิง**

เป็นคุณค่า **ด้านวรรณศิลป์**

อธิบายได้ว่า **ใช้คำอุปมาเปรียบเทียบความสาวสวยกับมณี**

อันมีค่า หากแต่กร้าวหรือประพศติไม่ดีก็จะเสียหายได้

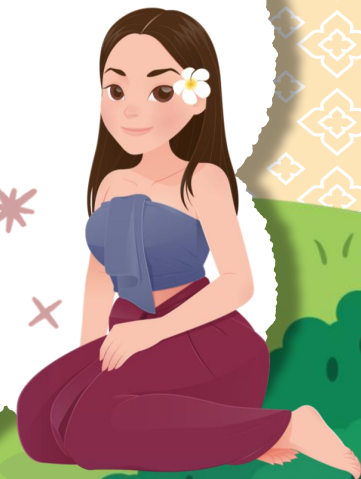
ไม่ควรซื้อของขวัญไปพิธี
เมื่อพ่อแม่แก่เฒ่าชรากาล

ให้เป็นมือเป็นคราวทั้งคาวหวาน
จงเลี้ยงท่านอย่าให้อดระทดใจ

สอนเกี่ยวกับเรื่อง **การใช้จ่าย**

เป็นคุณค่า **ด้านวรรณศิลป์**

อธิบายได้ว่า **ใช้คำซ้อนเพื่อความหมายในการแต่ง ทำให้
เกิดความงามทางภาษา ซึ่งคือซ้อนคำนั้น คือคำว่า (แก่-เฒ่า)**

เมื่อเหนื่อยอ่อนนอนหลับอยู่กับบ้าน
อย่าเที่ยวพล่ามพุดผลอประจ้อประแจ
อะไรฉาวกราวกรียวอย่าเหลียวแล
ฟังให้แน่นเนื้อความค่อยถ้ามกัน

สอนเกี่ยวกับเรื่อง **การพุดและการฟัง**

เป็นคุณค่า **ด้านวรรณศิลป์**

อธิบายได้ว่า **มีการเล่นเสียงสัมผัสพยัญชนะ คือคำว่า
(กราว-กรียว), (เหลียว-แล)**

คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

ผู้ใดเกิดเป็นสตรีอันมีศักดิ์
สงวนงามตามระบอบให้ชอบกล

บำรุงรักษากายไว้ให้เป็นผล
จึงจะพ้นภัยพาลการนินทา

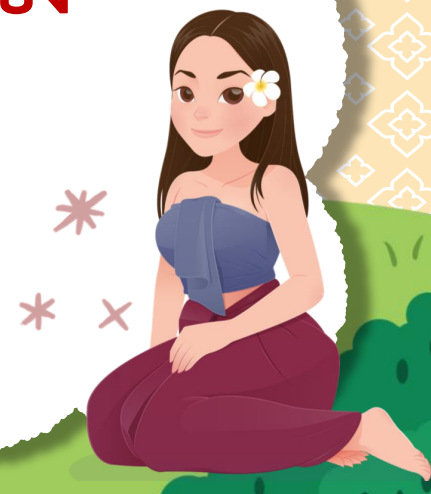
สอนเกี่ยวกับเรื่อง
เป็นคุณค่า
อธิบายได้ว่า

คุณค่าของผู้หญิง

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

หญิงที่เกิดในที่สูงศักดิ์ ควรดูแลรักษาตนเอง

ให้ตั้งงามตามสิ่งที่ผู้หญิงควรจะเป็น หากทำได้ก็จะไม่ถูกนินทา

จงรักนวลสงวนงามห้ามใจไว้
คิดถึงหน้าบิดาแลมารดร

อย่าหลงไหลจำคำที่ร้ายสอน
อย่ารีบร้อนเร็วนักมักไม่ดี

สอนเกี่ยวกับเรื่อง
เป็นคุณค่า
อธิบายได้ว่า

การรักนวลสงวนตัว

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

รักนวลสงวนตัว จะทำอะไรให้นึกถึงหน้าตาของพ่อแม่อยู่เสมอ

คำสอนผู้ใหญ่สมัยก่อน มักจะสอนให้ผู้หญิง

แม่ปลูกดีก็จะมีศรีสง่า
ถึงเพื่อนบ้านฐานถิ่นที่ใกล้ไกล

ญาติวงศ์พงศาก็ผ่องใส
ก็มีใจสรรเสริญเจริญพร

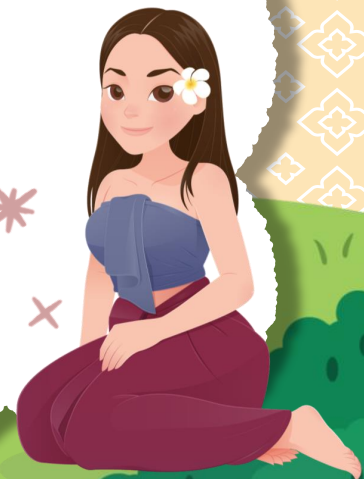
สอนเกี่ยวกับเรื่อง
เป็นคุณค่า

การเป็นลูกที่ดีเพื่อเป็นศรีสง่าแก่วงศ์ตระกูล
ด้านสังคมและวัฒนธรรม

อธิบายได้ว่า

สังคมสมัยก่อน หากลูกสาวบ้านใดประพฤติ

เรียบร้อย เป็นลูกที่ดี ก็มักจะได้รับคำยกย่องชื่นชมจากผู้อื่น

ด้วยชนกชนนีนั้นมีคุณ
อุ้มอุทรป้อนข้าวเป็นเท่าไร

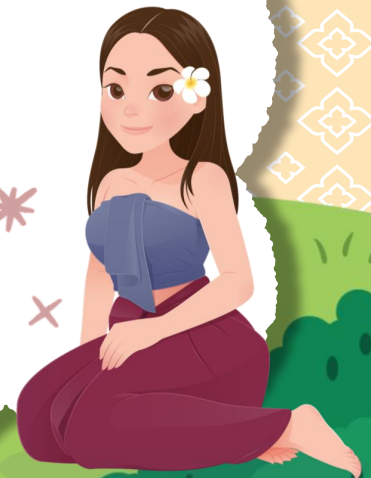
ได้การอุยเลี้ยงรักษามาจนใหญ่
หมายจะได้ฟังพาดิตาดวง

สอนเกี่ยวกับเรื่อง **การตอบแทนบุญคุณพ่อแม่**

เป็นคุณค่า **ด้านสังคมและวัฒนธรรม**

อธิบายได้ว่า **สังคมไทยมักจะเน้นย้ำเรื่อง การตอบแทน**

บุญคุณพ่อแม่ เพราะท่านอุ้มท้องและเลี้ยงดูเรามาตั้งแต่เล็ก

เมื่อสุขงอมหอมหวานจึงควรหล่น
อยู่กับต้นอย่าให้พราวไปจากที่
อย่าชิงสุกก่อนห้ามไม่งามดี
เมื่อบุญมีคงจะมาอย่าปรารมภ์

สอนเกี่ยวกับเรื่อง **อย่ารีบร้อนก่อนวัยอันควร**
เป็นคุณค่า **ด้านสังคมและวัฒนธรรม**
อธิบายได้ว่า **สะท้อนวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคม**
ในอดีตที่ว่า **อย่าชิงสุกก่อนห้าม หรือมีสามีก่อนวัยอันควร**

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจงการทำใบงาน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔ การอธิบายคุณค่าเรื่อง สุภาชิตสอนหญิง โดยเขียนอธิบายคุณค่าของเรื่อง สุภาชิตสอนหญิง ตามบทร้อยกรองที่กำหนดให้ และระบุว่า บทร้อยกรองนั้น ๆ สอนเกี่ยวกับเรื่องอะไร และจัดเป็นคุณค่าด้านใด

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑) แจกใบงานที่ ๔

เรื่อง การอธิบายคุณค่าของสุภาษิต
สอนหญิง

๒) สังเกตการทำงาน of นักเรียน
และให้คำแนะนำเพิ่มเติม

๓) ประเมินการอธิบายคุณค่าของ
เรื่อง สุภาษิตสอนหญิง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑) ทำใบงานที่ ๔

เรื่อง การอธิบายคุณค่าของสุภาษิต
สอนหญิง

๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว
ให้ส่งที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง สุภาชิตสอนหญิง และเขียนอธิบายให้ชัดเจน

ผู้ใดเกิดเป็นสตรีอันมีศักดิ์

สงวนงามตามระบอบให้ชอบกล

บำรุงรักษายาวไว้ให้เป็นผล

จึงจะพ้นภัยพาลการนิมทา

สอนเกี่ยวกับเรื่อง.....

จัดเป็นคุณค่า ด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคมและวัฒนธรรม

อธิบายคุณค่าได้ว่า.....

แม้้นลูกดีก็จะมีศรีสง่า

ถึงเพื่อนบ้านฐานถิ่นที่ใกล้ไกล

ญาติวงศ์พงศาก็มุ่งใส

ก็มีใจสรรเสริญเจริญพร

สอนเกี่ยวกับเรื่อง.....

จัดเป็นคุณค่า ด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคมและวัฒนธรรม

อธิบายคุณค่าได้ว่า.....

จงรักนวลสงวนงามห้ามใจไว้

คิดถึงหน้าบิดาและมารดร

อย่าหลงไหลจำคำที่ร่ำสอน

อย่ารีบร้อนเร็ววันมักไม่ตี

สอนเกี่ยวกับเรื่อง.....

จัดเป็นคุณค่า ด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคมและวัฒนธรรม

อธิบายคุณค่าได้ว่า.....

เมื่อสุกงอมหอมหวานจึงควรเล่น

อย่าชิงสุกก่อนห่ามไม่งามดี

อยู่กับต้นอย่าให้พรากไปจากที่

เมื่อบุญมีคงจะมาอย่าปรารมภ์

สอนเกี่ยวกับเรื่อง.....

จัดเป็นคุณค่า ด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคมและวัฒนธรรม

อธิบายคุณค่าได้ว่า.....

สรุปการทำกิจกรรม
และตรวจสอบความถูกต้อง

แนวคำตอบ ใบงานที่ ๔ การอธิบายคุณค่าของสุภาषิตสอนหญิง

ผู้ใดเกิดเป็นสตรีอันมีศักดิ์
สงวนงามตามระบอบให้ชอบกล

บำรุงรักษากายไว้ให้เป็นผล
จึงจะพ้นภัยพาลการนินทา

สอนเกี่ยวกับเรื่อง
เป็นคุณค่า

คุณค่าของผู้หญิง

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

อธิบายได้ว่า

ผู้หญิงที่เกิดในที่สูงศักดิ์ ควรดูแลรักษาตนเอง

ให้ดีงามตามสิ่งที่ผู้หญิงควรจะเป็น หากทำได้อีกจะไม่ถูกนินทา

แนวคำตอบ ใบงานที่ ๔ การอธิบายคุณค่าของสุภาषิตสอนหญิง

แม้ลูกดีก็จะมีศรีสง่า
ถึงเพื่อนบ้านฐานถิ่นที่ใกล้ไกล

ญาติวงศ์พงศาก็พอองใส
ก็มีใจสรรเสริญเจริญพร

สอนเกี่ยวกับเรื่อง
เป็นคุณค่า

การเป็นลูกที่ดี

อธิบายได้ว่า

สังคมสมัยก่อน หากลูกสาวบ้านใดประพฤติ

เรียบร้อย เป็นลูกที่ดี ก็มักจะได้รับคำยกย่องชื่นชมจากผู้อื่น

แนวคำตอบ ใบงานที่ ๔ การอธิบายคุณค่าของสุภาชิตสอนหญิง

จงรักษนวลสงวนงามห้ามใจไว้
คิดถึงหน้าบิดาแลมารดร

อย่าหลงไหลจำคำที่ร่ำสอน
อย่ารีบร้อนเร็วนักมักไม่ดี

สอนเกี่ยวกับเรื่อง
เป็นคุณค่า

การรักษนวลสงวนตัว

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

อธิบายได้ว่า

คำสอนผู้ใหญ่สมัยก่อน มักจะสอนให้ผู้หญิง

รักษนวลสงวนตัว จะทำอะไรให้นึกถึงหน้าตาของพ่อแม่อยู่เสมอ

แนวคำตอบ ใบงานที่ ๔ การอธิบายคุณค่าของสุภาชิตสอนหญิง

เมื่อสุกกอมหอมหวานจึงควรหล่น อยู่กับต้นอย่าให้พราวไปจากที่
อย่าชิงสุกก่อนห่ามไม่งามดี เมื่อบุญมีคงจะมาอย่าปรารมภ์

สอนเกี่ยวกับเรื่อง **อย่ารีบร้อนก่อนวัยอันควร**
เป็นคุณค่า **ด้านสังคมและวัฒนธรรม**
อธิบายได้ว่า **สะท้อนวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคม**
ในอดีตที่ว่า **อย่าชิงสุกก่อนห่าม หรือทำอะไรก่อนวัยอันควร**

คำสอนจากสุภาชิตสอนหญิง

คำสอนเรื่อง สุภาชิตสอนหญิง ยังคงทันสมัย สอดคล้องกับค่านิยมและขนบธรรมเนียมประเพณี อันดีงามของไทยอยู่หลายประการ นักเรียนควรอ่าน และนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อชีวิตที่ดี และมีความสุข

คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม : เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง มีคุณค่าและ
ข้อคิดต่อผู้อ่านอย่างไร

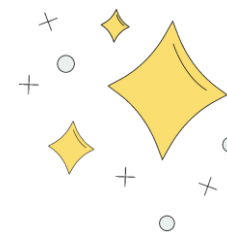
คำตอบ : มีคุณค่าโดยสอดแทรกข้อคิดคำสอน
ในการปฏิบัติตนของสตรี เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดี

บทเรียนครั้งต่อไป

การพูดรายงาน

ประเด็นศึกษาค้นคว้า

รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ✓ ใบความรู้ เรื่อง การพูดรายงานประเด็นศึกษาค้นคว้า
- ✓ ใบงาน เรื่อง แบบร่างการพูดรายงานประเด็นศึกษาค้นคว้า
- ✓ หนังสือวรรณคดีลำนำ ชั้น ป.๖

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

